

**AȘTEPT
SĂ CRĂPI**

Radu Paraschivescu (n. 1960, București) trăiește în Balta Albă și se visează la Roma. E mefient față de avioane, reptile și sfaturile medicilor. Croiește articole pentru ziare și reviste, traduce romane, se ocupă cu hermeneutica ofsaidului în emisiuni de analiză fotbalistică și – mai rar decât i-ar plăcea – scrie cărți. Are câțiva prieteni francezi de nădejde (Millefeuilles, Plaisir Sucré, Macaron etc.), fără să-și fi trădat prima iubită: ciocolata de casă. Se îmbată cu vocea lui David Gilmour și chitara lui Mark Knopfler. La Humanitas, domiciliul lui profesional, publică niște cărți de „Râsul lumii“. Se îndrăgostește repede și-i trece greu. Detestă clișeele, laptele și broccoli. A scris despre nesimțți, Inès de Castro, Maradona și Caravaggio.

Cărți: *Efemeriada* (2000, Libra); *Balul fantomelor* (2000, RAO, reeditare Humanitas, 2009); *Bazar bizar* (2004, Mașina de scris, reeditare Humanitas, 2007); *Fanionul roșu* (2005, Humanitas, Premiul Ioan Chirilă pentru cea mai bună carte de sport a anului); *Ghidul nesimțitului* (Humanitas, 2006); *Fie-ne tranziția ușoară. Mici rostiri cu tâlc* (Humanitas, 2006); *Mi-e rău la cap, mă doare mintea. Noi perle de tranziție* (Humanitas, 2007); *Cu inima smulsă din piept* (Humanitas, 2008); *Răcani, pifani și veterani* (coord., Humanitas, 2008); *Dintre sute de clișee. Așchii dintr-o limbă tare* (Humanitas, 2009); *Fluturilele negru* (Humanitas, 2010); *Toamna decanei. Convorbiri cu Antoaneta Ralian* (Humanitas, 2011), *Astăzi este mâinele de care te-ai temut ieri* (Humanitas, 2012), *Maimuța carpatină* (Humanitas, 2013), *De la Waters la Similea*, (coord., Humanitas, 2013), *Muște pe parbrizul vieții. Nou catalog de perle* (Humanitas, 2014), *Noi vorbim, nu gândim. Nouă colecție de perle românești* (Humanitas, 2014), *Povești de dragoste la prima vedere* (coautor, alături de Ioana Pârvulescu, Gabriel Liiceanu, Ana Blandiana și Adriana Bittel – Humanitas, 2015), *România în 7 gesturi* (Humanitas, 2015).

RADU
PARASCHIVESCU

ASTEPT
SĂ CRĂPI

(DE ASTĂZI, ÎN PRIME TIME)

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactor: Lidia Bodea
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Anca Lăcătuș
DTP: Emilia Ionașcu, Carmen Petrescu

Tipărit la Everest

© HUMANITAS, 2016

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Paraschivescu, Radu
Aștept să crăpi (de astăzi în prime time) / Radu Paraschivescu. –
București: Humanitas, 2016
ISBN 978-973-50-5472-4
821.135.1-32

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372 743 382, 0723 684 194

Enya la Malu Spart

Marin Gârjoabă închise ochii și încercă să memoreze cele citite. „Padocul bibilicilor poate fi înlocuit printr-un adăpost înalt de doi metri, cu suprafața cel puțin dublă, asigurând pentru fiecare pasăre cel puțin zece centimetri de stinghie, conform normativelor în vigoare stabilite de Uniunea Europeană.“ Numai de padocul bibilicilor nu se ocupase până acum Uniunea Europeană. Hotărât lucru, ori cineva bramburise totul, ori autorul cărțuliei pe care o răsfoia nedumerit Marin Gârjoabă avea probleme cu propria lui bibilică. Ca să se convingă pe loc că nu nimerise în altă parte, țăranul redeschise ochii, scoase din buzunar o hârtie mototolită, o netezi cu palma și mai citi o dată, în gând, cele câteva rânduri pe care ar fi putut deja să le recite pe de rost. Adresa era corectă, data corespundea, ordinea de zi așijderea. Singurul lucru care nu părea să se potrivească era cărțulia verde ca o perdea de mătăsea-broaștei.

Cum până la începerea celei de-a treia zile de cursuri mai erau destule minute, Gârjoabă își continuă

explorarea. Mai dădu câteva pagini cu o mutră acră și se opri asupra unui alt pasaj care-l contrarie. Era clar, textul avea ceva esopic. Dacă i-ar fi oferit cineva cheia decodării, poate că lectura i-ar fi folosit cu adevărat. Așa, însă, Gârjoabă își pironi ochii pe pagina cu pricina, o parcurse și țâțâi dezaprobator din buze. Pe urmă, pradă unui impuls masochist, o luă de la capăt. „Organismele de certificare pot permite vânzarea producției agricole ca produs agricol organic obținut din perioada de conversie sau sub o denumire similară, când toate cerințele standard au fost respectate timp de un an înainte de începerea ciclului de producție. Totuși, în general se recomandă evitarea utilizării etichetelor de conversie. Când se folosește eticheta de conversie, aceasta trebuie să fie foarte clar distinctivă față de toate etichetele ecologice.“

Marin Gârjoabă începu să regrete că plecase din Spârchița natală și venise la Malu Spart. Ceva îi spunea că zilele pe care urma să le petreacă aici aveau să fie o mare pierdere de vreme. Și numai el știa cât era de lucru acasă. De fapt, la început fusese tentat să nu participe la aiureala asta despre care încă nu aflase dacă era seminar, instructaj, schimb de experiență, colocviu, sesiune de comunicări științifice sau o simplă mostră de dirigenție agricolă cu iz eurointegrator. Cea care-l convinsese să se ducă fusese nevastă-sa, Vica. „Nu ți-e bine, omule, cum să lipsești? Al lu' Fârnoagă merge? Da' al lu' Zăpârțan? Păi vezi? Tre' să te duci și tu. Altfel te trezești că după ce se-ntorc încep să se uite de sus la tine și să-ți dea cu tifta.“ Oprit la jumătatea gestului

rebel, Gârjoabă acceptase cu aerul unui martir opărit să i se facă bagajul, să i se pună la pachet niște mâncare organică până la ultima fărâmă și să fie dus la gară cu căruța de Tache Frâncioc, într-o dimineață veselă ca un tribunal iranian. „Ai grijă și bagă la tărtăcuță ce-o să-ți blotocăre ăia la Malu Spart“, îl sfătuisese înțelept căruțașul. „Măine-poimăine ne trezim cu Ioropa-n casă și noi ne ușurăm în fundu' curții.“ Gârjoabă dăduse abătut din cap – nu din cauza Europei, și nici a closetului primitiv, ci fiindcă îl aștepta un drum cu trenul de la Botoșani la București, apoi un autobuz până la Giurgiu și de-acolo încă unul până la Malu Spart. În asemenea condiții, nu s-ar fi mirat nimeni – iar Gârjoabă cu atât mai puțin – dacă mâncarea lui din traistă și-ar fi schimbat starea de agregare sau ar fi început s-o ia singură din loc, cât era ea de ecologică.

Gârjoabă nu era la prima vitejie de acest tip. De vreo doi ani, țărani din Spârchița și din satele vecine primeau tot felul de invitații la întâmplări misterioase, care se țineau de obicei la dracu-n praznic și se încheiau cu paranghelii crâncene, în care toată lumea, în frunte cu lectorii, se făcea pulbere și-i ținea treji pe nefericiții din hoteluri care încercau să adoarmă. Cu trei luni în urmă, găsisese în cutia poștală de la poartă un plic maroniu în care se afla o broșură cu titlul *Fermier în Europa*. Broșura se străduia, fără mare succes, să explice un program pus la cale de Ministerul Integrării Europene în colaborare cu Oficiul de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit. (Idea fundamentală pe care toată lumea – inclusiv Gârjoabă, în ceasul al doisprezecelea –

o desprinsese fără mari eforturi din cele treizeci de pagini lucioase fusese că mătușa Europa avea mulți bani în pungă și că trebuia doar să știi să-i ceri.) La câteva zile după aceea, omul fusese silit să participe la o dezbatere inflamată pe marginea uneia dintre problemele de căpătâi ale comunităților rurale: identificarea celor mai eficiente metode de evaluare a porcinelor de reproducție, conform normelor continentale. Gârjoabă aflase cu acel prilej că principala activitate pe care se cerea s-o depui odată cu pătrunderea în marele țarc european era identificarea. Toată ziua bună ziua, eurocetățenii își puneau ochelarii și identificau: probleme, dificultăți, piedici, resurse, parteneri și – în primul și-n primul rând – oportunități. Un om care nu identifica o oportunitate cât de mică era un ratat irecuperabil.

Nu după multă vreme, Gârjoabă se trezise cu o nouă invitație. Expeditorul ei era de data asta o ciudățenie intitulată Centrul de Suport al Businessului din Ungheni, care – evident – produsese la rândul său o broșură și își propunea să-i învețe pe țărani să redacteze planuri de afaceri sau să solicite fonduri pentru achiziționarea unor furaje folosibile ca nutrețuri de bază. Deținător al unor competențe filologice limitate, Gârjoabă nu se mirase că „sprijin“ fusese înlocuit cu „suport“ în titulatura organizației, în semn de omagiu adus romglezei. Și cum era vorba tot de piruete birocratice pe banii altora, fără să trebuiască să scoată vreo para din propria pungă, spusese „prezent“ și acolo. Mai mult, fiecare program părea să producă noi idei și

inițiative. Febra integraționistă a agricultorului român instaura pe nesimțite un sistem autoreproductiv din care Marin Gârjoabă făcuse parte la început cu sfială și reticență, iar apoi cu un amestec straniu de lene, plictis și consecvență. Nu știa exact de ce pierdea timpul pe coclauri, dar simțea că la un moment dat toate aiurelile alea i-ar fi putut folosi.

De aceea, o lună mai târziu, când Vica cea mereu cotrobăitoare prin cutia poștală îi pusese sub ochi un plic gălbui, de la Ministerul Agriculturii, dacă te luai după antet, Gârjoabă suspinase doar în aparență blazat, dar în realitate cu o anume urmă de interes. Locul următoarei activități era Căciulata. Numai că elanul lui participativ fusese curentat la locul faptei de o măsură teribil de nepopulară: pentru prima dată, organizatorii le cereau invitaților să-și plătească transportul și cazarea, limitându-se să le ofere doar masa din bugetul instituției. Păi ce invitat era ăla care trebuia să se autofinanțeze? se revoltase lăuntric Gârjoabă. Plus c-ar fi trebuit să li se spună înainte să plece de-acasă, nu la sosirea la hotel. Dacă n-ar fi avut destui bani la el, ce s-ar fi întâmplat? Și cum veștile proaste nu circulau singure, truditul glieri aflase că seminarul cu pricina era doar prima parte a unui demers mai ambițios. Mai precis, dacă voiau să intre în posesia certificatului de absolvire a cursului de perfecționare („Metode de depistare a retardanților de origine sintetică pentru inducerea și sincronizarea căldurilor la animale“), participanții trebuiau să-și dedice alte patru zile domeniului botanic. Laboratorul Central de Carantină Fitosanitară, în

colaborare cu AACPSMSR (Asociația Amelioratorilor, Comercianților și Producătorilor de Sămânță și Material Săditor din România), organiza un proiect de conștientizare (termenul le producea migrene până și celor mai robuști țărani) într-o serie de localități în curs de cuplare la cerințele agriculturii moderne: Calulapa, Sfârleaua, Mădulari, Cicrac, Bolvașnița, Curechiștea, Malamuc, Valea Muierii de Jos, Cochirleanca, Săcălaz, Curmătura, Cioca-Boca, Ciunăfaia, Sălbăgelu Nou, Gogoșari, Săcătura, Coțofenii din Dos, Rafailă, Rebricea, Vetrișoara, Măciuca, Șuncuiuș și Pocreaca. Până la urmă, Gârjoabă acceptase concesiile – nu de alta, dar certificatele de absolvire erau indispensabile pașilor următori pe drumul integrării, chiar dacă numărul și viteza lor de eliberare promiteau să transforme în scurtă vreme această activitate mai degrabă birocratică în sport olimpic. Singura problemă părea să fie alegerea numelui optim pentru înscrierea în calendarul celor cinci cercuri.

Iar acum, întâlnirea de la Malu Spart. În prima zi, Gârjoabă și ceilalți colegi porniți pe drumul agrointegrării aflaseră câteva lucruri de bun-simț despre dezinfecția prin termonebulizare, omogenizatoarele de elemente, alimentatoarele cu șnec, cicloanele de reținere a particulelor și eleveuze. În a doua, fluxul de informații incluse, în aceeași pășărească imposibil de memorat, date despre optimizarea abatorizării, bazinele vidanjabile, planurile de management pentru analiza și împrăștierea dejecțiilor pe sol – o temă de căcat, după cum subliniase lectorul, clipind șugubăț

spre auditoriu –, echilibrul fertilizării cu azot pe parcelă pentru toate culturile, bacteriile coliforme, fazele abatorizării la animalele de carne și-o sută de alte formule pe care cu greu le puteai rosti fără o fractură de maxilar. Meniul celei de-a treia zile urma să fie adus cât de repede la cunoștința participanților. Deocamdată, fuseseră strânși cu toții în sala de spectacole a căminului cultural care găzduia întâlnirea și invitați să aștepte. Puțintică răbdare.

Căminul arăta cumsecade, chiar dacă pentru asta fusese nevoie de eforturi pe care localnicii nu țineau minte să le mai fi făcut vreodată în ultimii zece ani. Asta și fiindcă singurele evenimente care însuflețiseră cât de cât comuna din 2005 încoace fuseseră amicalul dintre Vercingetorix Malu Spart și Astra Giurgiu, în care publicul croncănise nonstop nouăzeci de minute la adresa negrilor de la Astra, și nunta lui Narcis, manelistul, somat să ia de nevastă o elevă de școală vocațională aflată la a treia bătaie soră cu moartea livrată de tată și la al tot atâtelea chiuretaj. Între chelfăneli, părințele își făcuse timp să-l caute pe Narcis, să-l informeze că puțin îi păsa de detenta lui artistică și de brandul lui rural, să-i proptească un vârful de șis sub burtă și să-l asigure că, în caz de refuz al căsătoriei sau, ulterior, de indisciplină conjugală, avea să-și reorienteze cariera spre *cover-uri* după Demis Roussos, Mika și Bee Gees. Din câte se auzea prin comună, manelistul asimilase corect tâlcurile scurtului interludiu pedagogic.

Până una-alta însă, indiferent de gheața subțire pe care se trezea patinând zi de zi, Narcis de la Malu Spart

își dăduse acordul pentru un recital după ultima rundă de cursuri, cu binecuvântarea primăriei și spre extazul cursanților. Fiindcă nu doar Gârjoabă, Fârnoagă și Zăpârțan ardeau de nerăbdare să audă live *Strugurel bătut de piatră*, *Cine stă la masa mea* și *Doamne, anii cei mai buni*, ci și ceilalți participanți din toate colțurile țării, care aveau să plece acasă – cel puțin așa credeau – luminați și integrați. Pe lângă asta, cineva, probabil un localnic posesor de *inside information*, lansase zvonul că Narcis avea să cânte primele trei piese în duet cu proaspăta-i soție, ceea ce-ar fi conferit, desigur, un spor de atractivitate evenimentului. Și nu doar atât. De undeva, nu se știe de unde, apăruse ideea unui meci demonstrativ între specialiștii în împrăștierea dejecțiilor și omologii lor de la abatorizarea păsărilor. Primarul însuși fusese rugat să arbitreze meciul, după ce demersurile făcute pe lângă Mark Clattenburg, Björn Kuipers, Nicola Rizzoli, Viktor Kassai și Alexandru Tudor rămăseseră fără răspuns. Iar Narcis urma să joace o jumătate de meci la fiecare echipă.

Marin Gârjoabă își mai coborî o dată ochii, de data asta cu un început de lehamite, spre broșura în care se povesteau vrute și nevrute despre padocul bibilicilor. Se uită pe urmă la cei doi consăteni și constată că și pe fețele lor se lățise aceeași expresie care împletea torpoarea și mefiența. Costel Fârnoagă și Nistor Zăpârțan își plimbau privirile asupra celorlalți cursanți, ferindu-se să intre în vorbă cu vreunul dintre ei și preferând să se abandoneze unei expectative precaute. Cu toții așteptau să vină naibii cineva și să înceapă cursul. Nu

Cuprins

Enya la Malu Spart /	5
Poate-și uită dracului pastila /	37
Aștept să crăpi (de astăzi, în prime-time) /	77
Vulturi verzi, tricouri roz și pete negre /	119
Să invadăm cu Emilian Bădoiu /	153